

Persbericht

Luxemburg, 28 juli 2020

EU-controleurs nemen de terugkeer van migranten naar en de overname van migranten door derde landen onder de loep

Minder dan 40 % van de irreguliere migranten die de EU moesten verlaten, keert daadwerkelijk terug naar hun land van herkomst of een derde land. De Europese Rekenkamer (ERK) heeft nu een controle ingesteld van de samenwerking van de EU met derde landen bij de overname van irreguliere migranten. De controleurs zullen nagaan of de reeks maatregelen die de Europese Commissie na 2015 heeft genomen de samenwerking met prioritaire derde landen heeft verbeterd.

Sinds 2008 krijgt jaarlijks gemiddeld een half miljoen buitenlandse onderdanen de aanzegging de EU te verlaten omdat zij de EU op irreguliere wijze zijn binnengekomen of er irregulier verblijven. Slechts 38 % keert echter terug naar het land van herkomst of naar het land van waaruit naar de EU werd gereisd. Wat betreft terugkeer naar landen buiten Europa is dit gemiddelde lager dan 30 %. Een van de redenen voor het lage percentage terugkerende migranten is dat de samenwerking met de herkomstlanden van migranten moeizaam verloopt, aldus de controleurs.

“De vraag hoe het beste met migratie kan worden omgegaan is een prangende kwestie voor de EU en haar lidstaten”, aldus Leo Brincat, het lid van de ERK dat leiding geeft aan de controle. “Wij hebben onlangs als extern controleurs van de EU diverse controles uitgevoerd van de regelingen binnen de EU inzake asiel en herplaatsing van migranten. We zullen nu de terugkeer van migranten naar en hun overname door derde landen nader bekijken.”

In 2015 publiceerde de Commissie een EU-actieplan inzake terugkeer, waarin zij erkende dat in een doeltreffend terugkeersysteem de overname van irreguliere migranten voorrang moet krijgen in betrekkingen met derde landen. In 2016 voerde de Commissie het partnerschapskader inzake migratie in ter bevordering van een betere samenwerking die is gericht op prioritaire landen van herkomst en doorreis, onder meer via visumbeleid, ontwikkelingshulp en diplomatieke samenwerking. In 2017 heeft zij een nieuw actieplan inzake terugkeer opgesteld

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van de vooruitblik op de controle van de Europese Rekenkamer. De volledige vooruitblik is in het Engels beschikbaar op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

met aanbevelingen over de wijze waarop de overname door derde landen doeltreffender kan verlopen.

Om de uitvoering van de overnameverplichtingen te vergemakkelijken, heeft de EU 18 juridisch bindende overnameovereenkomsten gesloten met derde landen. Derde landen kunnen echter terughoudend zijn bij het aangaan van onderhandelingen voornamelijk als gevolg van interne politieke overwegingen, aangezien deze overeenkomsten een bron van publieke vijandigheid kunnen zijn. Sinds 2016 richt de Commissie zich daarom op de ontwikkeling van praktische samenwerkingsregelingen met deze landen en heeft zij verschillende juridisch niet-bindende regelingen voor terugkeer en overname ingevoerd, die op kritiek stuiten vanuit het oogpunt van democratische en gerechtelijke verantwoordingsplicht.

Het doel van de controleurs is de beoordeling van de vooruitgang van de EU sinds 2015 bij de ontwikkeling van het kader voor de overname van irreguliere migranten door derde landen en van de vraag of dit doeltreffend in de praktijk is gebracht voor prioritaire derde landen. Zij zullen het volgende onderzoeken: het onderhandelingsproces inzake de overnameovereenkomsten en -regelingen van de EU, de manier waarop de prioritaire landen zijn vastgesteld, de steun en stimulansen van de Commissie voor derde landen om de samenwerking op het gebied van overname te verbeteren, en de uitwisseling van beste praktijken.

Momenteel bestaat er geen duidelijk overzicht van de EU-financiering voor samenwerking met derde landen op het gebied van de overname van migranten. Desondanks hebben de controleurs ongeveer 60 projecten aangetroffen met een totale waarde van 641 miljoen EUR die verband houden met de overname en herintegratie van irreguliere migranten. Zij zullen zich richten op de samenwerking op het gebied van overname met de tien herkomstlanden met de hoogste aantallen niet-teruggekeerde irreguliere migranten (met uitzondering van Syrië), en zij zullen ook de prestaties beoordelen van 20 EU-projecten die verband houden met de overname en herintegratie van irreguliere migranten in deze landen.

Noot voor de redactie

“Terugkeer” is het proces waarbij een niet-EU-onderdaan — vrijwillig gevolg gevend aan een verplichting of gedwongen — terugkeert naar zijn land van herkomst of doorreis, of naar een niet-EU-land van zijn keuze dat hem zal aanvaarden. Volgens internationaal recht moeten landen hun eigen onderdanen overnemen. Samenwerking op het gebied van overname is een integrerend onderdeel van de politieke dialoog van de EU met derde landen: de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden en de lidstaten pakken deze aan door middel van specifieke samenwerkingskaders met derde landen. De Overeenkomst van Cotonou tussen de EU en de landen van Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan en andere overeenkomsten van de EU met derde landen bevatten een verplichting om op verzoek van een lidstaat en zonder verdere formaliteiten de terugkeer te aanvaarden van hun onderdanen die illegaal op het grondgebied van de EU verblijven. Zowel het Europees Parlement als de Raad hebben opgeroepen tot meer efficiëntie en doeltreffendheid bij de terugkeer en overname van irreguliere migranten.

Vandaag hebben de controleurs een vooruitblik op de controle betreffende het beleid inzake terugkeer en overname van migranten en samenwerking met derde landen op dit gebied gepubliceerd. Een vooruitblik op de controle verschaft informatie over een lopende controletaak en is bedoeld als bron van informatie voor degenen die geïnteresseerd zijn in het gecontroleerde

beleid en/of de gecontroleerde programma's. De volledige vooruitblik op de controle is in het Engels terug te vinden op eca.europa.eu. Het verslag zal naar verwachting in de zomer van 2021 worden gepubliceerd.

De ERK heeft de afgelopen jaren verschillende speciale verslagen over migratievraagstukken gepubliceerd, zoals [migratiebeheer in Griekenland als Italië](#), [grenstoezicht](#), het [noodtrustfonds van de EU voor Afrika](#), de [Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije](#), de ["hotspotbenadering" van migratie](#) en [externe migratie](#). [Hier](#) kunt u informatie vinden over de maatregelen die de ERK heeft genomen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

Perscontact voor deze vooruitblik

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45510 / M: (+352) 621 552 224